

VAAHTERALEHDEN MAASSA

Kanadaan töihin ja pelaamaan ringetteä

Susanna Saarela

Opinnäytetyö
Toukokuu 2013
Liiketalouden
koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma

SUSANNA SAARELA:

Vaahteralehden maassa

Kanadaan töihin ja pelaamaan ringetteä

Opinnäytetyö 33 sivua, joista liitteitä 0 sivua

Toukokuu 2013

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, miten suomalainen ja kanadalainen työelämäkulttuuri eroavat toisistaan ja kuinka suomalaisen on mahdollista lähteä asumaan ja työskentelemään lyhytaikaisesti Kanadaan ja mitä työluvan hankkimiseen tarvitaan. Toisena tärkeänä näkökulmana työssä selvitettiin, kuinka suomalaisen on mahdollista päästä pelaamaan ringetteä Kanadaan maan ylimmälle tasolle National Ringette League -sarjaan (NRL) ja mitä käytännön järjestelyitä tähän vaaditaan. Työelämäkulttuurien eroavaisuuksia tutkittiin kirjallisuuslähteiden kautta sekä kirjoittajan omien kokemusten pohjalta ja maahantulosääntöjä sekä työluvan hakemisen käytäntöjä Suomen ja Kanadan eri viranomaisten lähteistä.

Suomalainen ei tarvitse viisumia oleskellakseen Kanadassa, mikäli maassaolo kestää korkeintaan kuusi kuukautta. Laillisesti maassa työskentelyyn tai opiskeluun sen sijaan vaaditaan väliaikainen työ- tai opiskelulupa, jonka hankkiminen olisi hyvä aloittaa vähintään puoli vuotta ennen suunniteltua lähtöä. Ringeten pelaamiseen maassa ei tarvita erillistä viisumia, mutta NRL-sarjaan tähtävien pelaajien on ilmoittauduttava sarjan uusien pelaajien draftiin eli varaustilaisuuteen, josta joukkueet valitsevat haluamansa pelaajat. Draftiin ilmoittautuessaan pelaajan täytyy valita haluaako tulla pelaamaan sarjan itä- vai länsilohkoon ja millä alueella lohkon sisällä haluaisi pelata. Pelaaja ei voi valita suoraan, mihin joukkueeseen haluaisi pelaamaan, koska joukkueet valitsevat pelaajat draftista.

Työluvan hankkiminen Kanadaan on melko monimutkainen prosessi ja pysyvän työluvan saaminen lähes mahdotonta, ellei hakijalla ole entuudestaan hankittuna työpaikkaa tai esimerkiksi perhesiteitä Kanadaan. Lyhytaikaisen työluvan sen sijaan voi saada kevyemmän prosessin kautta, mutta tällä hetkellä Suomen kansalainen voi hakea tätä työlupaa ainoastaan kansainvälisyyttä edistävien järjestöjen CIMOn tai Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssin kautta. Kanadalaiselle työelämälle on tyypillistä suorapuheisuus ja urasuuntautuneisuus pohjoismaalaisen perhekeskeisyyden sijaan. Kanadalaisten avoimuus ja mutkattomuus tekevät kuitenkin sopeutumisen kanadalaiseen työelämään helpommaksi suomalaiselle.

Asiasanat: työlupa, työelämäkulttuuri, Kanada, ringette

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Administration

SUSANNA SAARELA:
In the Country of the Maple Leaf
Playing Ringette and Working in Canada

Bachelor's thesis 33 pages, appendices 0 pages
May 2013

The purpose of this bachelor's thesis was to find out how the Canadian work culture differs from the Finnish work culture and how a Finnish person can apply for a work permit to Canada. Another goal for this bachelor's thesis was to explain how a Finnish person can get to Canada to play ringette in the National Ringette League, what the process involves and what the practical requirements are. Differences between the Canadian and the Finnish work cultures were analyzed based on book research and information about work permits and immigration regulations in Canada was collected from different authorities.

A Finnish person does not require a visa when entering Canada if the planned stay is six months at most. In order to legally work or study in Canada, a Finnish person needs a work or study permit. The application process to get one should be started at least six months prior to the departure. A Finnish player doesn't need any special permit to play ringette in Canada. All new players must register for the National Ringette League draft in order to become a player in the National Ringette League.

Applying for a work permit for Canada is a fairly complicated process. It is nearly impossible to get a permanent work permit unless the applicant already has a job offer from a Canadian employer and other connections in Canada. A temporary work permit is easier to obtain but the application must go through either CIMO or the Allianssi Youth Exchange. In the Canadian work culture people it is typical for people to be outspoken and ambitious. However, the sincerity and easy-going attitude of the Canadians make it easier for a Finnish person to settle into the Canadian environment.

Key words: work permit, work culture, Canada, ringette

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	KANADALAINEN TYÖELÄMÄKULTTUURI.....	7
2.1	Kanadalainen työelämäkulttuuri - onko sitä?	7
2.2	Kanadalaisen työelämän arvot vs. muu maailma.....	7
2.3	Kanadalaisen työelämäkulttuurin erityispiirteitä	9
3	TYÖLUVAN HANKKIMINEN KANADAAN.....	12
3.1	Turisti vai työntekijä - mitä lupia tarvitaan?.....	12
3.2	Työn ja matkustamisen yhdistelmä Working holiday	12
3.3	Väliaikainen työlupa	14
3.4	Pysyvä työlupa	15
3.5	Opiskelu Kanadassa	15
3.6	Työnhaku Kanadassa	16
4	RINGETEN PELAAMINEN KANADASSA	19
4.1	Ringette - mitä se on?	19
4.2	Lyhyesti Suomen ja Kanadan sarjajärjestelmistä	21
4.3	Draft -tilaisuus on reitti National Ringette League -pelaajaksi	22
4.4	Varaus draft-tilaisuudessa	25
4.5	Harjoittelu ja pelaaminen kanadalaisessa joukkueessa.....	28
5	POHDINTA.....	30
	LÄHTEET.....	32

1 JOHDANTO

Kansainvälisyys, monipuolinen kielitaito ja kyky tulla toimeen erilaisista kulttuureista tulevien ihmisten kanssa ovat tärkeä osa tämän päivän työelämää. Kansainvälisyys ei ole enää ulkomaille lähtemistä, vaan se on läsnä arjessa päivittäin niin opiskelu- kuin työelämässäkin. Mikään ei kuitenkaan osoita parempaa kykyä sopeutua toimimaan kansainvälisessä ympäristössä kuin ulkomailta työskentely tai asuminen, edes lyhytaikaisesti. Kokemus vieraassa maassa ja vieraassa kulttuurissa työskentelystä tai opiskelusta on myös yksi tekijä, jolla erottua massasta esimerkiksi työnhakuprosessissa.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, miten suomalainen ja kanadalainen työelämäkulttuuri eroavat toisistaan ja kuinka suomalaisen on mahdollista lähteä asumaan ja työskentelemään lyhytaikaisesti Kanadaan, ja mitä työluvan hankkimiseen tarvitaan. Työn innoituksena toimivat omat kokemukseni niiltä kahdeksalta kuukaudelta, jotka asuin ja työskentelin Kanadassa, Ontarion provinssissa, Waterloon kaupungissa. Itselleni ensisijainen motiivi Kanadaan lähtöön oli mahdollisuus päästä pelaamaan ringetteä Kanadan korkeimmalle sarjatasolle NRL:ään (National Ringette League). Kun kyseessä ei ole ammattilaisurheilulaji, korostuvat työ- ja opiskelumahdollisuuksien kartoittaminen etukäteen matkan ja vieraassa maassa elämisen rahoittamiseksi. Tämän työn on tarkoitus toimia myös käytännön oppaana kaikille ringeten pelaamisesta Kanadassa haaveileville.

Opinnäytetyön tiedonhankinnassa käytettiin monipuolisesti sekä kirjallisuus- että erilaisten viranomaisten lähteitä. Liiketaloudellista näkökulmaa Suomen ja Kanadan kulttuurieroista ja kanadalaisen työelämäkulttuurin erityispiirteistä kerättiin kirjallisuuslähteistä ja työlupa-asioihin liittyviä tietoja kerättiin Kanadan maahanmuuttoviranomaisten sivuilta. Lähdemateriaalin lisäksi tärkeänä osana työtä olivat omat kokemukseni ja tietoni Kanadaan lähtemisestä ja kaikki siihen prosessiin liittyvä ensikäden tieto, jota ei löydy kirjoista tai Internetistä, mutta josta on hyötyä jollekin toiselle vastaavaa elämänmuutosta suunnittelevalle.

Opinnäytetyössä kerrotaan ensiksi kanadalaisesta työelämäkulttuurista yleisellä tasolla sekä mitä erityispiirteitä kanadalaiseen työelämäkulttuuriin kuuluu ja miten esimerkiksi työnhakuun kannattaa valmistautua. Toisena isona kokonaisuutena työssä on kerrottu

työluvan hankkimisesta Kanadaan ja siitä minkälaisia vaihtoehtoja suomalaisella on tässä asiassa. Kolmantena osana työssä kerrotaan, kuinka suomalaisen on mahdollista lähteä pelaamaan ringetteä Kanadan ylimmälle sarjatasolle National Ringette League:n. Kaikki nämä aiheet kietoutuvat toistensa ympärille tässä opinnäytetyössä. Lopuksi työhön on kirjoitettu pohdinnan muotoon johtopäätöksiä ja ajatuksia Kanadaan lähtemisestä ja prosessista yleisesti.

2 KANADALAINEN TYÖELÄMÄKULTTUURI

2.1 Kanadalainen työelämäkulttuuri - onko sitä?

Kanadalaista työelämäkulttuuria on vaikea kuvailla yksiselitteisesti. Tämä johtuu siitä, että se on toisaalta hyvin lähellä amerikkalaista työelämäkulttuuria, mutta toisaalta siinä on paljon sisäisiä eroja, kun verrataan Kanadan eri alueita keskenään. Laajasti Kanadan ja Japanin kulttuuri- ja kaupankäyntiasioista kirjoittanut Ken Coates (2001) toteaa, ettei ole varma onko Kanadalla yhteistä kansallista lähestymistapaa työelämään ja kaupankäyntiin. Kanadalainen työelämäkulttuuri heijastaa Kanadan etnistä, maantieteellistä ja taloudellista monimuotoisuutta. (Coates 2001, 106.)

Kanadaa kutsutaan usein maahanmuuttajien maaksi, sillä se on yksi maailman monikulttuurisimmista maista. Työelämäkulttuurin voi ymmärtää monella tavoin, mutta Lynda Goldmanin (2010) mukaan sillä tarkoitetaan paikalliseen työelämään vakiintuneita tapoja tehdä asioita ja käyttäytymismalleja, jotka ovat tyypillisiä paikalliselle kulttuurin edustajille. Kanadalainen työelämä on täynnä erilaisista kulttuureista tulleita ihmisiä, jotka ovat muokanneet paikallista työelämäkulttuuria. Kanadalaiset ovat hyvin tottuneita monikulttuuriseen elinympäristöönsä. Tämän vuoksi muualta tulleiden ei kannata olla liian tietoisia esimerkiksi erilaisesta ihonväristään tai puheensa aksentista, sillä kanadalaiset ovat usein suvaitsevaisempia kuin osataan odottaa. (Goldman 2010, 26.)

2.2 Kanadalaisen työelämän arvot vs. muu maailma

Kanadalaisen työelämän arvot ovat yleisesti ottaen hyvin länsimaisia. Eroja muihin kulttuureihin löytyy kuitenkin jonkin verran. Suorapuheisuutta ja rehellisyyttä arvostetaan ja mielipiteiden ilmaisua pidetään tärkeänä. Kohteliaisuus ja toisten tunteiden huomioon ottaminen ovat kuitenkin etusijalla eikä mielipiteitään tulisi laukoa miten sattuu. Esimerkiksi useissa aasialaisissa kulttuureissa kasvojen säilyttäminen on erittäin tärkeää, ja tämän vuoksi mielipiteiden ilmaisemisessa ollaan usein diplomaattisen varovaisia. (Goldman 2010, 30.)

Kanadalaisella työpaikalla tasa-arvoisuus koetaan tärkeäksi eikä statusta tuoda esille niin näkyvästi kuin esimerkiksi venäläisessä tai kiinalaisessa työskentelykulttuurissa. Naisten ja miesten tasa-arvo kanadalaisilla työpaikoilla on yleisesti ottaen samalla tasolla muiden länsimaiden kanssa eikä eroa juurikaan esimerkiksi Suomesta. Naiset ovat saaneet yhä enemmän jalansijaa Kanadan työmarkkinoilla, vaikka vielä muutama sukupolvi sitten naisten odotettiin hoitavan kotia ja perhettä miehen käydessä töissä. Hierarkkiset suhteet eivät välttämättä ole näkyvillä selvästi kanadalaisella työpaikalla, mutta itseohjautuvuutta arvostetaan paljon. Työntekijöille saatetaan antaa tehtävä ja heidän odotetaan selvittävän keinot sen tekemiseen itse. (Goldman 2010, 32, 60.)

Aikakäsitys kanadalaisella työpaikalla on melko länsimaalainen, riippuen kuitenkin siitä, onko työntekijä niin sanotusti ”kellokorttityöläinen” vai kiinteällä palkalla. Esimerkiksi ravintola- ja kaupan ala, jotka ovat erittäin isot työllistäjät Kanadassa, toimivat lähes poikkeuksetta kellokorttien kanssa työajan määrittelyssä. Näillä aloilla työntekijältä odotetaan erityistä täsmällisyyttä ja työ- ja taukoajoja kellotetaan minuutintarkasti.

Työpanoksen suhteen työntekijältä odotetaan oma-aloitteisuutta ja opportunisti on hyve verrattuna suomalaiseen työympäristöön. Kanadalaisessa työelämäkulttuurissa työpaikoissa, joissa työntekijä voi itse vaikuttaa työaikoihinsa, edellytetään joustavuutta ja työntekijän oletetaan tekevän ylitöitä tai ”vähän ekstraa” ilman työnantajan pyyntöjä. Etenkin pohjoismaalaisissa kulttuureissa perheellä on suurempi merkitys kuin työllä, kun taas Kanadassa ihmiset usein määrittelevät itsensä työnsä kautta (Goldman 2010, 33).

Tavoitteellisuus ja lyhyen tähtäimen tavoitteet ovat tärkeä osa kanadalaisessa työelämässä. Yrityksillä, etenkin ravintola- ja kaupan alalla, on erittäin tarkat tavoitteet ja keinot niiden mittaamiseen jopa päivätasolla. Menestystä tarkastellaan kvartaaleittain, kun taas esimerkiksi Aasiassa monissa työelämäkulttuureissa ollaan menestyksen suhteen pitkäjänteisempiä. (Goldman 2010, 36.)

Saavutuksia arvostetaan erityisesti eikä niiden näyttämistä ujostella. Kanadassa on tapana kehystää yliopistotodistukset ja muut diplomit ja laittaa ne esille erityisesti toimistotyöympäristössä. Suomessa tällaista näkee vain harvoin ja omia saavutuksia ei haluta tuoda esille. Henkilökohtaisten suhteiden rakentamista yritysmaailmassa

arvostetaan, mutta sitä ei koeta niin tärkeäksi kuin esimerkiksi joissakin Lähi-idän kulttuureissa, jossa liikesuhteita saatetaan rakentaa pitkään ennen varsinaisen kaupankäynnin aloittamista (Goldman 2010, 36).

Kielikuva 'oman onnensa seppä' kuvastaa hyvin kanadalaisen työelämäkulttuurin mentaliteettia. Kovalla työllä voi päästä etenemään ja tällaista ajattelutapaa arvostetaan. Ihmiset ovat usein ylpeitä kertoessaan, kuinka ovat aloittaneet ”pohjalta” ja taistelleet tiensä parempaan elämään työn kautta. Tämä eroaa huomattavasti esimerkiksi joistakin Lähi-idän tai Intian kulttuureista, joissa syntyminen tiettyyn yhteiskuntaluokkaan määrittää ihmisen koko loppuelämäksi. (Goldman 2010, 36.)

Materialismi ja omaisuuden kerääminen on tyypillistä kanadalaisille eikä henkisyttä ja aineettomia arvoja arvosteta samalla tavalla kuin esimerkiksi joissakin aasialaisissa kulttuureissa. Samoin muodollisuudet ja esimerkiksi tittelien käyttö työelämässä ovat Kanadassa hyvin rennolla tasolla ja työpaikoilla käytetään yleensä puhutellessa etunimiä sukunimen tai tittelin sijaan. (Goldman 2010, 37.)

2.3 Kanadalaisen työelämäkulttuurin erityispiirteitä

Suoruus ja avoimuus ovat arvostettuja ominaisuuksia pohjoisamerikkalaisessa kulttuurissa. Silmiin katsomista pidetään merkinä rehellisyydestä. Asioista voi ja saa olla eri mieltä ja mielipiteensä saa sanoa reilusti ääneen, kuitenkin kohteliaasti ilman suuria tunteenpurkauksia. Kanadalaisessa kulttuurissa kommunikoidaan avoimesti ja suoraan. Tällä ei kuitenkaan ole tarkoitus luoda konflikteja. Kanadalaisiin verrattuna amerikkalaiset ovat vielä suurempia. Epäsuorempaan kommunikointitapaan tottuneelle pohjoisamerikkalainen suoruus voi joskus vaikuttaa epäystävälliseltä. Kanadalaisessa ja amerikkalaisessa kulttuurissa ihmisillä on tapana sanoa mielipiteensä suoraan, ja joskus tämä saatetaan kokea tönkeynäkään tai loukkaavana. (Goldman 2010, 70.)

Tehtävien antoa työpaikoilla leimaa itseohjautuvuus. Kanadalainen esimies saattaa antaa sinulle työtehtävän hoitaaksesi ilman tarkempia ohjeita ja olettaa, että selvität oma-aloitteisesti, miten saada se hoidettua. Kanadalaiset työpaikat ovat tyypillisesti hierarkkisesti suhteellisen matalia, ja usein esimiehet pyrkivät toimimaan enemmän valmentajan kuin esimiehen tavoin. He saattavat asettaa tietyn tavoitteen tai päämäärän

ja sen jälkeen jättää työntekijöiden taitojen ja mielikuvituksen varaan, miten tavoitteeseen päästään. (Goldman 2010, 72.)

Jos olet tottunut työskentelemään korkeamman hierarkian työpaikalla, voi esimiehen eräänlainen välinpitämättömyys ihmetyttää alkuun. Aloittaessasi uudessa työssä kanadalaisella työpaikalla kannattaa alkuun kiinnittää erityistä huomiota siihen, kuka todellisuudessa tekee päätöksiä työpaikalla. Kuuntele esimiesten mielipiteitä ja kysy tarvittaessa lisää ohjeita tehtävien suorittamisesta. Vaikka esimieheltäsi saamasi ohjeet saattavat alkuun tuntua puutteellisilta ja jättävät tilaa omalla harkinnalla työtehtävän suorittamisesta, ei tämä tarkoita sitä, että tarkentavien kysymyksien ja ohjeiden kysyminen olisi kiellettyä. (Goldman 2010, 72.)

Aloitteellisuus koetaan tärkeäksi kanadalaisessa työelämäkulttuurissa. Jos tulet kulttuurista, jossa on tapana kertoa mielipide vain sitä kysyttäessä, Kanadassa tämä voidaan tulkita kyvyttömyydeksi tehdä aloitteita. Esimiehet saattavat olla kärsimättömiä, mikäli kysyt jatkuvasti avoimia kysymyksiä liittyen työtehtävääsi, kuten ”Kuinka tämä tehdään?” tai ”Miten haluat minun toimivan?”. Esimiehet arvostavat enemmän sitä, että yrität oma-aloitteisesti selvittää ongelman ja tarvittaessa kysyt tarkentavia ohjeita. (Goldman 2010, 73.)

Naisten ja miesten tasa-arvo kanadalaisilla työpaikoilla on yleisesti ottaen samalla tasolla muiden länsimaiden kanssa eikä eroa juurikaan esimerkiksi Suomesta. Naiset ovat saaneet yhä enemmän jalansijaa Kanadan työmarkkinoilla, vaikka vielä muutama sukupolvi sitten naisten odotettiin hoitavan kotia ja perhettä miehen käydessä töissä. (Goldman 2010, 60.)

Kanadalaisten aikakäsitys ei eroa juurikaan muista länsimaista. Työpaikoilla oletetaan ihmisten olevan täsmällisiä ja noudattavan työaikoja tai tehtävien aikarajoja täsmällisesti. Tämä eroaa merkittävästi esimerkiksi joistakin aasialaisista kulttuureista, joissa aikakäsitys on huomattavasti länsimaita rennompi ja vapaampi. (Goldman 2010, 65.)

Omien kokemusteni perusteella voisi sanoa, että suomalaisessa ja kanadalaisessa aikakäsityksessäkin on eroja, vaikka käytännössä molemmissa odotetaan täsmällisyyttä. Tulkitsen eron johtuvan kanadalaisten rennommasta elämänasenteesta, jolloin pienistä

myöhästymisistä tai viime hetken aikataulumuutoksista ei tehdä suurta numeroa. Suomalaiset sen sijaan haluavat noudattaa yhteisesti sovittuja aikatauluja pilkuntarkasti ja ärsyntyvät helposti, jos joku lipsuu näistä.

Työmoraali on yleensä korkealla tasolla kanadalaisilla työpaikoilla. Oman menestyksen eteen paiskitaan töitä. Perinteinen neljänkymmenen tunnin työviikko tai 'yhdeksästä viiteen' -työaika on vieras käsite kanadalaiselle työntekijälle, jos hän voi vaikuttaa työaikoihinsa itse. Työhön ollaan valmiita panostamaan ja uhraamaan aikaa perheen kustannuksella. Ylityöt ja töiden tekeminen viikonloppuna eivät ole harvinaista. (Goldman 2010, 66.)

Vuonna 2012 toteutettu tutkimus National Study on Balancing Work and Caregiving in Canada kertoo, kuinka epätasapainossa työ ja muu elämä ovat kanadalaisilla työntekijöillä. Kaksi kolmasosaa kanadalaisista työskentelee yli 45 tuntia viikossa. Yli puolet työntekijöistä vie töitä kotiin ja työskentelevät keskimäärin seitsemän ylityötuntia viikossa kotoa käsin. Nuoret panostavat työuraan etenkin lapsien hankkimisen kustannuksella. Jälkikasvun tekemistä lykätään tai sitä ei tehdä ollenkaan. (The Globe and Mail, 2013.)

Kanadalaisia pidetään yleensä luotettavina business-kumppaneina. Maan tapana ei kuitenkaan ole toimia suullisten lupauksen ja kädenpuristusten varassa, vaan sopimukset kirjoitetaan paperille ja lakimiehet tarkastavat kaiken. Sopimuksia kunnioitetaan ja asiakkaista pyritään pitämään huolta. Kanadalaiset ovat tunnettuja maltillisuudestaan. (Coates 2001, 106.)

Muodollisuudet eivät kuulu kanadalaiseen yrityskulttuuriin, toisin kuin esimerkiksi Euroopassa ja Aasiassa. Kanadalaiset sijoittuvat tässä asiassa jonnekin jäykän Euroopan ja yltiörennon Yhdysvaltojen välimaastoon. Täsmällisiä sääntöjä business-kanssakäymiseen, kuten esimerkiksi useissa Aasian maissa, ei ole. Tittleitä ei yleensä käytetä ja työpaikkojen kokoukset ovat tavoiltaan rentoja. (Coates 2001, 106.)

3 TYÖLUVAN HANKKIMINEN KANADAAN

3.1 Turisti vai työntekijä - mitä lupia tarvitaan?

Kanada on tullut tunnetuksi hyvin maahanmuuttomyönteisenä maana, mutta viime vuosina sekin on kiristänyt sääntöjään maahantulon ja työlupien suhteen. Suomen kansalainen ei tarvitse viisumia saapuessaan Kanadaan ja turistina Suomen kansalainen voi olla Kanadassa korkeintaan kuusi kuukautta (Ulkoasianministeriö 2013).

Kanadassa ei voi työskennellä laillisesti ilman pysyvää tai väliaikaista työ- tai oleskelulupaa. Turisti -statuksella olevat henkilöt eivät näin ollen voi työskennellä laillisesti Kanadassa. Suomen kansalaisen on annettava työlupaa Kanadaan Lontoo suurlähetystöstä. (Government of Canada: Citizenship and immigration Canada 2013.)

3.2 Työn ja matkustamisen yhdistelmä Working holiday

Suomella ja Kanadalla ei ole voimassa olevaa sopimusta niin kutsutusta Working holiday -viisumista, millainen Suomella on esimerkiksi Australian ja Uuden-Seelannin kanssa. Working holiday -viisumi on nuorille (18–30 -vuotiaille) suunnattu avoin työlupa yleensä 12 kuukauden ajaksi (Kilroy Travels 2013). Se tarjoaa nimensä mukaisesti mahdollisuuden lähteä kohdemaahan matkustamaan ja työnhakuun. Working holiday -viisumilla on usein mahdollista myös opiskella rajatusti. Opiskelu ei saa olla päätoimista ja sen kesto on yleensä rajoitettu muutamaan kuukauteen (Kilroy Travels 2013).

Ruotsilla ja Kanadalla on keskenään edellä kuvatun Working holiday -viisumin kaltainen sopimus, josta käytetään nimeä International Experience Canada (IEC). Se tarjoaa Ruotsin kansalaisille mahdollisuuden työskennellä laillisesti ja matkustella Kanadassa maksimissaan 12 kuukauden ajan. IEC-viisumia haetaan Kanadan Tukholman suurlähetystöltä. (Government of Canada: Canadian Embassy in Sweden 2013). Suomen kansalaiset pystyvät aikaisemmin hakemaan samaa IEC -viisumia, ja Kanadan Tukholman suurlähetystöllä oli tapana myöntää pieni kiintiömäärä kyseisiä viisumeita myös suomalaisille.

Käytäntö kuitenkin muutettiin yllättäen vuonna 2012 ja IEC-viisumien myöntäminen suomalaisille lopetettiin Kanadan viranomaisten ohjeesta, koska Suomella ja Kanadalla ei ole asiasta virallista sopimusta. Tämä muutos sulki pois ainoan prosessiltaan kevyemmän kanavan työluvun saamiseen ilman, että työluvun hakijalla on työpaikka jo valmiina. Suomalaisen on kuitenkin edelleen mahdollista hakea IEC -työlupaa Kanadaan korkeakouluopiskelijoille harjoittelupaikkoja ulkomaille järjestävien Allianssin Nuorisovaihdon tai CIMOn kautta (Gustavsson 2012). Hakijan on kuitenkin oltava korkeakouluopiskelija, jotta hakeminen näiden kahden organisaation kautta onnistuu (CIMO 2013; Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi 2013).

Allianssin Nuorisovaihto on Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssin alainen ohjelma, jonka tarkoituksena on edistää kulttuurien välistä oppimista tarjoamalla monipuolisia vaihtoehtoja ulkomailla työskentelyyn (Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi 2013). CIMO on kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön palvelu- ja asiantuntijaorganisaatio, jonka tehtävänä on edistää suomalaisen yhteiskunnan kansainvälistymistä (CIMO 2013).

Allianssin ja CIMOn tarkoituksena on tarjota apua ja väylä lupaprosessin läpiviemiseksi. Varsinaisen työ- tai harjoittelupaikan hankkiminen jää hakijan itsensä hoidettavaksi, sitten kun työ lupa on myönnetty. Vaikka nämä kaksi järjestöä auttavat ensisijaisesti korkeakouluopiskelijoita saamaan mahdollisuuden suomalaisiin opintoihin liittyvään kansainväliseen harjoitteluun, ei hakijan työntekoa tai opintoihin liittyvää harjoittelua seurata sen jälkeen, kun työ lupa on hakijalle myönnetty. Esimerkiksi mahdollisen harjoittelun hyväksilukeminen opintoihin on ulkomaille lähtevän opiskelijan ja hänen koulunsa välinen asia.

Edellä mainittu lupakäytännön muutos on aiheuttanut sen, että suomalaisen on käytännössä mahdotonta lähteä Kanadaan matkustelemaan ja työnhakuun, ellei ole opiskelija Suomessa. Ringette-pelaajan näkökulmasta tämä hankaloittaa Kanadaan lähtöä, sillä pelaamisen ja elämisen rahoittaminen hankaloituu tietenkin, mikäli ei voi työskennellä maassa laillisesti.

3.3 Väliaikainen työlupa

Työluvan hakemisen ilman välikäsiä, kuten Allianssi tai CIMO, tekee haastavaksi se, että työluvan saadakseen hakijalla tulee olla työpaikka valmiiksi hankittuna Kanadasta ja työnantajan on osallistuttava työluvan hakuprosessiin. Työnantajan on pyydettävä työlupahakemusta tukeva labour market opinion -lausunto (LMO) Human Resources and Social Development Canada -viranomaiselta. LMO -lausunnon tehtävänä on varmistaa, että työlupahakemuksessa osoitettuun työhön ei ole saatavilla Kanadan kansalaista tai Kanadassa pysyvästi asuvaa henkilöä, jolloin työnantaja voi palkata työhön ulkomaisen työntekijän. (Government of Canada: Citizenship and Immigration Canada 2013.)

Joihinkin tehtäviin vaaditaan työlupa, jonka saamiseksi ei edellytetä LMO-lausuntoa. Tällaisia töitä tekeviä henkilöitä ovat esimerkiksi tiettyjen kansainvälisten sopimusten alla työskentelevät työntekijät, nuorisovaihto-ohjelmien (kuten CIMO tai Allianssin Nuorisovaihto) kautta tulevat työntekijät, lähetystyöhön tulevat työntekijät sekä yhtiön sisällä toisesta maasta siirtyvät työntekijät. Työluvut ovat käytännössä aina aluksi väliaikaisia. (Government of Canada: Citizenship and Immigration Canada 2013.)

Lähdin Kanadaan väliaikaisen työluvan eli Internatiol Experience Canada -ohjelman kautta. Aloitin prosessin väliaikaisen työluvan hakemiseksi vuonna 2012 heinäkuussa juuri sen jälkeen, kun IEC-käytäntöä oli muutettu. Ensimmäinen hakemukseni hylättiin ja jouduin jonkin aikaa selvittämään, miten asiassa kannattaisi edetä. Kanadan Tukholman suurlähetystöstä minulle kerrottiin, että hakemus väliaikaiseen työlupaan olisi tultava joko edellä mainittujen CIMOn tai Allianssi kautta, jotta se voitaisiin ottaa edes käsittelyyn. Onnekseni pystyin vielä hakemaan työlupaa tätä reittiä, koska olin edelleen opiskelija. Koska olin jo kerännyt ja lähettänyt hakemuksen ja sen liitteet kertaalleen Kanadan suurlähetystöön Tukholmaan, kopio hakemuksesta ja liitteistä tarvitsi vain lähettää CIMOon, joka auttoi minua prosessissa, ja CIMO lähetti hakemukseni edelleen uudestaan Kanadan suurlähetystölle Tukholmaan. Oikean reitin löytymisen jälkeen hakemukseni käsittelyyn ja hyväksymiseen meni noin kolme viikkoa.

3.4 Pysyvä työlupa

Kanada määrittelee pysyvään työlupaan oikeutetut henkilöt nimikkeellä Federal skilled workers, ja katsoo kyseiset henkilöt samalla myös maan vakituiseksi asukkaiksi. Heidät valitaan sellaisten kriteerien perusteella, jotka Kanadan maahanmuuttoviranomaiset katsovat takaavan hakijan toimeentulon Kanadassa. Nämä kriteerit ovat hakijan koulutus, työkokemus, englannin tai ranskan kielen taito, ikä, sopeutumiskyky ja kanadalaiselta työnantajalta saatu työtarjous. Jotta Kanadan maahanmuuttoviranomaiset ottaisivat työlupahakemuksen käsittelyyn Federal skilled workers -kategoriassa, on hakijalla oltava joko työtarjous kanadalaiselta työnantajalta tai opiskelupaikka tohtorintutkintoon johtavassa koulutusohjelmassa Kanadassa tai hänellä on oltava tohtorintutkinto kanadalaisesta yliopistosta viimeisen 12 kuukauden ajalta. (Government of Canada: Citizenship and Immigration Canada 2013.)

Edellä mainitut kriteerit pisteytetään jokainen erikseen. Lisäksi hakijan on osoitettava, että hänellä on tarpeeksi varoja tullakseen maahan ja elättääkseen itsensä ja mahdollisesti mukana tulevat perheenjäsenet. Pysyvän työluvan hakeminen on pitkä prosessi. Esimerkiksi Kanadan Lontoon suurlähetystöön tulleiden pysyvien työlupien käsittelyajat ovat olleet keskimäärin 19 kuukautta vuoden 2010 jälkeen. (Government of Canada: Citizenship and Immigration Canada 2013.)

3.5 Opiskelu Kanadassa

Yksi keino lähteä Kanadaan, ja oleskella siellä laillisesti, on opiskelu. Opiskeluun Kanadassa tarvitaan opiskelulupa, ellei kyse ole lyhytaikaisesta (alle kuusi kuukautta) kestävästä kurssista. Opiskeluluvan hakijan on osoitettava, että hänellä opiskelupaikka kanadalaisessa oppilaitoksessa ja että hänellä on riittävästi varoja lukukausimaksujen, itsensä elättämisen ja paluumatkansa kattamiseen. Hänen on pyydettyä toimitettava rikosrekisteriote ja vakuutettava Kanadan maahanmuuttoviranomaiset siitä, että poistuu maasta, kun hänen laillinen oleskelunsa Kanadassa päättyy. (Government of Canada: Citizenship and Immigration Canada 2013.)

Suomalaisten tulee anoa opiskelulupaa Kanadan Lontoon suurlähetystöstä. Käsittelyajat ovat yleensä muutamia kuukausia. Jos opiskelulupa myönnetään hakijalle, lähetetään hänelle asiasta vahvistuskirje, joka ei kuitenkaan ole varsinainen opiskelulupa. Henkilön

tulee tuoda tämä dokumentti mukanaan saapuessaan maahan yhdessä oppilaitoksensa hyväksymiskirjeen kanssa. Rajaviranomaiset antavat lopullisen opiskeluluvan. Opiskeluluvalla on joissakin tapauksissa mahdollista työskennellä ilman varsinaista työlupaa. Ilman työlupaa voi kuitenkin työskennellä vain oppilaitoksen campus-alueella ja opiskelijan on oltava kokoaikainen opiskelija ja hänellä on oltava voimassa oleva opiskelulupa. Opiskelija voi myös anoa työlupaa campus-alueen ulkopuolella työskentelyyn, mikäli hänen yliopistolla tai oppilaitoksella on sopimus asiasta kyseisen provinssin kanssa. Tässäkin tapauksessa opiskelijan täytyy olla kokoaikainen opiskelija. Työlupa campus-alueen ulkopuolella sallii opiskelijan työskennellä enintään 20 tuntia viikossa varsinaisen lukukauden aikana, mutta täysipäiväisesti lukukauden ulkopuolella. (Government of Canada: Citizenship and Immigration Canada 2013.)

Ulkomaalainen opiskelija voi myös tehdä opintoihin kuuluvan työharjoittelun osana kanadalaista tutkintoaan, mutta myös tähän vaaditaan erikseen työlupa. Opiskelijalla on oltava opiskelulupa, hänen on osoitettava, että aiottu työharjoittelu on oleellinen osa hänen tutkintoaan ja hänellä on vahvistus asiasta oppilaitokseltaan ja että aiottu työharjoittelu on alle puolet tutkinnon koko laajuudesta. (Government of Canada: Citizenship and Immigration Canada 2013.)

Mikäli ulkomainen opiskelija suorittaa kokonaisen tutkinnon Kanadassa, on hänellä mahdollisuus hakea työlupaa valmistumisensa jälkeiselle ajalle. Työlupa voidaan myöntää enintään samanpituisena kuin hakijan opiskeluaika, kuitenkin korkeintaan kolmeksi vuodeksi. Tämä työlupa katsotaan hakijalle hyödylliseksi, mikäli hän haluaa myöhemmin hakea pysyvää työlupaa Kanadaan. (Government of Canada: Citizenship and Immigration Canada 2013.)

Opiskelu kanadalaisessa yliopistossa tai collegessa on yksi vartenotettava vaihtoehto viettää vuosi Kanadassa. Useilla yliopistoilla on omat kiintiönsä ulkomaalaisille opiskelijoille ja monet yliopistot myös myöntävät stipendejä ulkomaalaisille opiskelijoille. Näistä mahdollisuuksista saa parhaiten tietoa yliopistojen Internet-sivuilta. Hakuajat opintoihin ja stipendeihin ovat yleensä pitkät, joten suunnittelu kannattaa aloittaa hyvissä ajoin ennen suunniteltua lähtöä.

3.6 Työnhaku Kanadassa

Työluvan saamisen ja maahan asettumisen jälkeen edessä on yleensä työnhaku. Työn etsimiseen Kanadassa kannattaa asennoitua melko eri tavalla kuin Suomessa. Etenkin kaupan ja ravintola-alalla on vakiintuneena käytäntönä, että työnhakijat tuovat hakemuksen ja ansioluettelon henkilökohtaisesti työpaikalle. Yrityksillä on tapana ilmoittaa vapaista paikoista esimerkiksi näyteikkunassaan, mutta hakemuksen jättämistä ei katsota pahalla, vaikka yritys ei juuri sillä hetkellä aktiivisesti etsisikään työntekijöitä. Usein yritykset eivät ilmoita vapaista työpaikoista, joten paras keino saada tietoa niistä on marssia suoraan yritykseen ja pyytää päästä keskustelemaan esimiehen kanssa.

Suomalainen vaatimattomuus ei kaunista kanadalaisilla työmarkkinoilla. Etenkin hakuvaiheessa on oltava itsevarma, hiljaiset ja ujut jäävät auttamatta ulospäinsuuntautuneiden kanadalaisten varjoon. Työnhakuvaiheessa kannattaa avoimesti kertoa omasta taustastaan. Suomalainen ringettepelaaja työnhakijana jää taatusti kenen tahansa työhaastattelua tekevän mieleen ja erottuu varmasti muista. Kanadalaiset arvostavat suosituksia työnhakijan edellisistä työpaikoista, joten aikaisemmilta työnantajilta kannattaa pyytää työtodistuksia tai suosituksia englannin kielellä ennen matkaan lähtöä. Rekrytointia hoitavat esimiehet usein myös tarkistavat suosituksia. Kanadalainen työnantaja tuskin soittaa Suomeen, mutta monet ovat varmasti valmiita kysymään työnhakijasta esimerkiksi sähköpostilla. Pidä tallessa ainakin muutamia yhteystietoja vanhoilta työnantajiltasi, jotka voivat suositella sinua.

Työsopimuksen tekemiseen liittyy samoja muistettavia asioita kuin Suomessakin. Työsopimus pitää tehdä aina kirjallisena. Tämä on ehdoton vaatimus työnantajalle, ja jos työnantaja ei halua tätä noudattaa, tulee työsuhteessa todennäköisesti lisää ongelmia myöhemmin. Ennen työhön lupautumista kannattaa tarkistaa, mikä on kyseisen työtehtävän minimipalkka kyseisessä provinssissa. Minimipalkat eroavat provinssien kesken, mutta jokaisella provinssilla on lakisääteinen minimipalkka. Usein kaupan ja ravintola-alalla maksetaan työntekijöille minimipalkkaa, mutta poikkeuksiakin on ja esimerkiksi ravintola-alalla kannattaa muistaa, että osa työntekijöiden tuloista tulee juomarahoista.

Kanadalaiset ovat hyvin ennakkoluulottomia ja tottuneita monikulttuurisuuteen jokapäiväisessä elämässään. Työntekoa ja esimerkiksi oman kielitaitonsa riittävyttä ei kannata turhaan jännittää. Työnantaja tuskin olisi palkkaa ketään tehtävään, ellei usko työntekijän selviävän siitä. Työt kannattaa yrittää tehdä niin hyvin kuin pystyy. Joskus ei-kanadalaiset työntekijät saattavat joutua todistelemaan kykyjään hieman enemmän

kuin muut. Tämä onnistuu parhaiten, kun tekee työnsä huolellisesti ja olet oma-aloitteisesti.

Ollessani Kanadassa työskentelin Waterloossa sijaitsevassa ostoskeskuksessa American Eagle Outfitters -vaateliikkeessä. Työ oli mukavaa, mutta usein erittäin säänneltyä ja myynnillistä näkökulmaa painotettiin paljon, vaikka liikkeen työntekijät myymälä- ja vuoropäälliköitä lukuun ottamatta eivät saa työstä minipalkan lisäksi myyntiin perustuvia provisiokorvauksia. Suurin osa liikkeen työntekijöistä oli nuoria lukio- tai yliopisto-opiskelijoita. Useilla työntekijöillä oli useampi kuin yksi työpaikka, sillä Kanadassa kaupanalalle on tyypillistä, että työnantajilla on yleensä enemmän työntekijöitä palkattuna, kuin mitä he tarvitsisivat. Tämä johtaa siihen, että kukaan työntekijöistä ei saa mielestään tarpeeksi vuoroja ja tätä kautta monet päätyvät työskentelemään useammassa kuin yhdessä työssä. Toisaalta liikkeessä seurattiin erittäin tarkasti päivän myyntien kehittymistä ja sisään tulevaa rahavirtaa, mikä usein johti vuorojen leikkaamiseen, mikäli tavoitteista oltiin jäljessä. Liikkeen ilmapiiri oli kuitenkin yleensä hyvä ja asiakkaille oltiin pohjoisamerikkalaiseen tyyliin yltiöystävällisiä ja aktiivista asiakaspalvelua painotettiin paljon.

4 RINGETEN PELAAMINEN KANADASSA

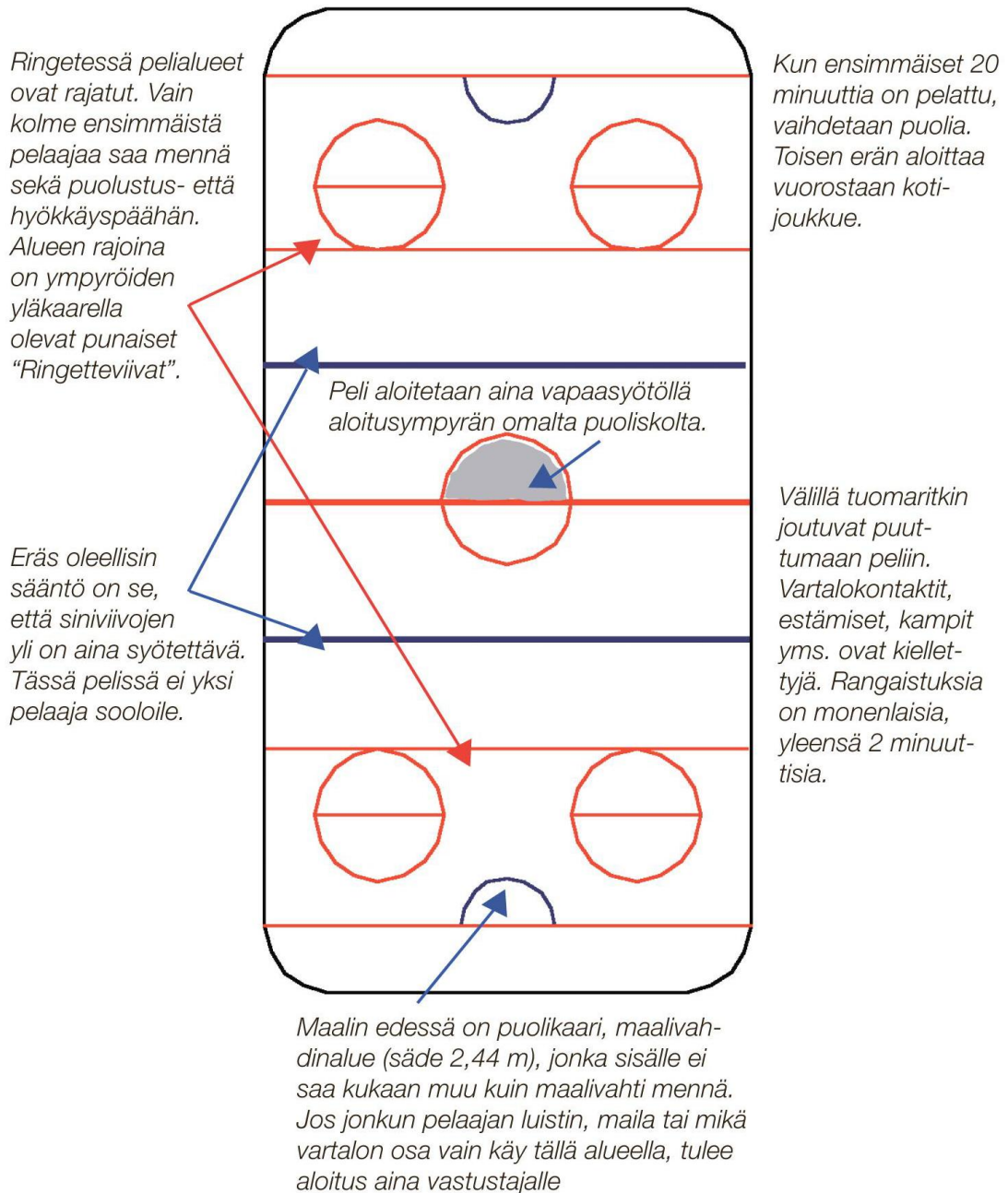
4.1 Ringette - mitä se on?

Laji tuli rantautui Suomeen vuonna 1979, kun se alun perin kehitettiin Kanadassa, North Bayn kaupungissa, Ontarion provinssissa vuonna 1963. Ringeten keksi Sam Jacks, joka halusi kehittää tytöille ja naisille oman jäällä pelattavan joukkuepelin vaihtoehdoksi jääkiekolle. Aluksi ringetteä pelattiin ainoastaan Ontarion alueella, mutta 1960- ja -70-lukujen aikana tietoisuus lajista levisi Kanadassa ja nykypäivänä sitä pelataan lähes kaikkialla Kanadassa ja Suomessa. Näiden kahden maan lisäksi ringetteä pelataan ainakin Ruotsissa, Venäjällä ja Slovakiassa. Näissä maissa ringettekulttuuri on vielä nuorta, mutta laji saa jatkuvasti lisää harrastajia ja sitä levitetään esimerkiksi Suomen ja Kanadan ringeteliittojen avustuksella. (Ringette Canada 2013.)

Ringetteä pelataan jääkiekkokaukalossa, kentällä on kerrallaan viisi pelaajaa ja maalivahti kummastakin joukkueesta ja säännöt on rakennettu joukkuepelaamista ja yhteistyötä korostaen ja ne eroavat merkittävästi esimerkiksi jääkiekosta. Ringetessä rengasta ei voi kuljettaa yksin kentän poikki, vaan rengas on syötettävä mentäessä siniviivan yli eikä paitsiota ole. Vartalokontaktia, kuten taklaamista, ei sallita ja maalivahdeilla on oma suojeltu maalivahdin alue, jolle pelaajat eivät saa mennä. Ringetessä on käytössä koripallon tapaan hyökkäysaikakello. Kello lähtee käyntiin siitä, kun joukkue saa renkaan haltuunsa ja tämän jälkeen joukkueella on 30 sekuntia aikaa yrittää päästä vastustajan kenttäpäätyyn ja yrittää maalintekoa. Joukkue menettää renkaan, mikäli ei onnistu saamaan laukausta vastustajan maalia kohti hyökkäysajan kuluessa ja vastaavasti aika lähtee käyntiin alusta, mikäli joukkue saa renkaan uudelleen haltuunsa oman laukauksensa jälkeen. (Suomen Kaukalopallo- ja Ringeteliitto 2013.)

Ringetessä korostuvat joukkuepeli ja nopeus etenkin hyökkäysaikakellon ja siniviivasääntöjen kautta. Kuvasta 1 selviää, miten ringetessä on rajattu kentällä tietyt alueet, joille voi mennä kerrallaan vain kolme pelaajaa kummastakin joukkueesta puolustamaan ja hyökkäämään. Kuvan 1 tekstistä poiketen Suomen Kaukalopallo- ja Ringeteliiton alaisissa aikuisten sarjoissa, kuten SM-sarjassa, pelataan nykyisin neljä 15 minuutin pituista erää ja jäänhoito tehdään toisen ja kolmannen erän välissä. Pelaajan varusteet ovat suurelta osin samat kuin jääkiekossa. Ringettemaila on suora, yleensä puu- tai komposiittimaila, ja pelivälineenä on kuminen rengas, jota kutsutaan ringeteksi,

mutta ei koskaan kiekoksi. Hartiasuojat eivät ole pakolliset pelattaessa aikuisten tasolla, mutta ringetessä vaaditaan aina kokokasvosuojalla varustettu kypärä. (Suomen Kaukalopallo- ja Ringeteliitto 2013.)

KUVA 1: Ringeten pelikenttä ja sääntöjen mukaiset viivamerkinnot. (Kuva: Suomen Kaukalopallo- ja Ringeteliitto 2013)

4.2 Lyhyesti Suomen ja Kanadan sarjajärjestelmistä

Ringeten sarjajärjestelmät Suomen ja Kanadan välillä eroavat toisistaan merkittävästi. Suurimmat syyt eroihin ovat maiden merkittävä kokoero maantieteellisesti sekä Kanadan huomattavasti suurempi harrastajamäärä, joka tarjoaa enemmän mahdollisuuksia harrastaa ja vaihtoehtoja järjestää sarjoja. Suomessa ringeten harrastajia on noin yhteensä noin 3 000. Kanadassa harrastajia on tällä hetkellä noin 30 000. (Suomen Kaukalopallo- ja Ringeteliitto 2013; Ringette Canada 2013.)

Suomessa on mahdollista aloittaa ringeteharrastus alle kouluikäisenä ringette- tai luistelukoulussa. Sen jälkeen yleensä siirrytään pelaamaan joukkueeseen, joka pelaa alueellista sarjaa muita samanikäisiä joukkueita vastaan, ja siitä on mahdollista jatkaa aina aikuisikään asti joko harraste- tai kilpajoukkueessa. Suomessa on tällä hetkellä toimintaa neljällä alueella, jotka ovat Etelä-Suomi, Lounais-Suomi, Häme-Pohjanmaa ja Itä-Suomi. Suomen korkein sarjataso ringetessä on SM-sarja, jossa pelaa tällä hetkellä seitsemän joukkuetta. (Suomen Kaukalopallo- ja Ringeteliitto 2013.)

Kanadassa ringeten pelaajan polku kulkee melko samaa reittiä junioripelaajasta aikuisikään kuin Suomessa. Kanadassa ringetteä pelataan maan kaikissa provinssissa ja Luoteisterritorioissa. Kanadan korkein sarjataso on National Ringette League (NRL). Juniorijoukkueet pelaavat sarjoja oman provinssinsa sisäisesti ja provinssit järjestävät vuosittain omat mestaruusturnauksensa. NRL-joukkueilla, alle 16-vuotiaiden (U16) ja alle 19-vuotiaiden (U19) ikäluokkien joukkueilla on mahdollista päästä keväisin järjestettävään Kanadan mestaruusturnaukseen (Canadian Ringette Championships). NRL-joukkueet karsivat mestaruusturnaukseen pääsystä omassa runkosarjassaan ja sen jälkeen pudotuspeleissään. U16- ja U19-ikäluokkien joukkueet valitaan mestaruusturnaukseen kunkin provinssin mestaruusturnauksen tuloksien perusteella. (Ringette Canada 2013.)

Kanadassa jokaisella provinssilla on oma alueellinen ringetteorganisaationsa, joka koordinoi provinssin ringetetoimintaa yhdessä paikallisten seurojen kanssa. Sarjatoiminta on järjestetty pääsääntöisesti provinssien sisäisesti, sillä etäisyydet Kanadassa ovat huomattavasti suuremmat kuin esimerkiksi Suomessa. Poikkeuksen tästä tekee Kanadan korkein sarjataso NRL, jota pelataan valtakunnallisesti yli provinssien rajojen 16 joukkueen kesken itä- ja länsilohkossa. Itälohkoon kuuluvat

joukkueet tulevat Ontarion, Quebecin ja New Brunswickin provinseista. Länsilohkon joukkueet ovat Manitoban, Albertan ja Brittiläisen Kolumbian alueilta. (Ringette Canada 2013.)

NRL:n runkosarja käsittää kaudesta ja joukkumäärästä riippuen 25–30 runkosarjan ottelua, pudotuspelit paras kolmesta -systeemillä sekä kauden huipentavan Kanadan mestaruusturnauksen. Turnaukseen pääsee kahdeksan parasta joukkuetta NRL:n runkosarjan ja pudotuspelien perusteella. Paikkajako mestaruusturnaukseen idän ja lännen joukkueiden välillä riippuu siitä, montako joukkuetta kyseisellä alueella pelaa sillä kaudella. Esimerkiki kaudella 2012-2013 lännen lohkoista pääsi mestaruus turnaukseen kolme joukkuetta neljästä ja idän lohkoista viisi joukkuetta 12:sta. (Ringette Canada 2013.)

4.3 Draft -tilaisuus on reitti National Ringette League -pelaajaksi

NRL:ään on mahdollista lähteä pelaamaan kahta erilaista reittiä riippuen siitä, haluaako pelata lännessä vai idässä. Joukkueita on lännessä vähemmän kuin idän alueella pitkien välimatkojen ja korkeiden kustannusten takia. Kaudella 2012–2013 NRL:n länsilohkossa pelasi neljä joukkuetta ja idässä joukkueita oli yhteensä 12. NRL:n länsilohkon joukkueet olivat BC Thunder Brittiläisestä Kolumbiasta, Calgary Rath ja Edmonton WAM! Albertasta sekä Prairie Fire Manitoban provinssista. Itälohkon joukkueet olivat Cambridge Turbos, Richmond Hill Lightning ja Waterloo Wildfire Toronton alueelta Ontariosta, Gatineau Fusion, Gloucester Devils ja Ottawa Ice Ottawan alueelta Ontariosta, Lac St. Louis Adrenaline, Le Royal de Bourassa, Montreal Mission sekä Rive Sud Revolution Montrealin alueelta Quebecin provinssista sekä Quebec City Cyclones niin ikään Quebecin provinssista ja Atlantic Attack New Brunswickin provinssista. (Ringette Canada 2013.)

Sekä länsi- että itälohkon joukkueisiin tulevien uusien pelaajien on ilmoittauduttava sarjaan NRL:n internet-sivuilta löytyvällä Future Player of National Ringette League -lomakkeella. Tämän jälkeen pelaajan nimi lisätään kyseisen alueen draft¹ -listalle, josta joukkueet valitsevat pelaajia antamaan näyttöjä seuraava kautta varten (try out -tilaisuudet).

¹ Draft-tilaisuus tarkoittaa varaustilaisuutta, jossa joukkueet vuorollaan varaavat pelaajia, jotka ovat ilmoittautuneet draftiin.

Lomakkeella pelaajalta kysytään perustietoja esimerkiksi asuinpaikkaan ja siihenastiseen peliuraan liittyen. Pelaajan pitää myös määritellä, mille alueelle haluaisi pelaamaan.

Draftiin ilmoittautuminen seuraavaa kautta varten sulkeutuu aina kesäkuun viimeisellä viikolla, jonka jälkeen draftiin ilmoittautuneiden pelaajien nimet julkaistaan.

Pelaaja voi valita haluamansa joukkueen ilmoittautuessaan tulokaspelaajien draftiin NRL:n länsilohkossa. Länsilohkossa uudet pelaajat valitaan joukkueisiin puhtaasti try out -näyttöjen perusteella. (Losier 2013.) Mikäli et pääse paikalliseen NRL-joukkueeseen try out -näyttöjen perusteella, on toiseen NRL-joukkueeseen välimatkaa yleensä useita satoja kilometrejä.

Idän lohossa välimatkat eivät ole niin suuria kuin lännessä, ja joukkueitakin on idässä enemmän. Idän joukkueisiin valitaan pelaajat niin ikään draft-listalta. Ilmoittautuessaan tulokaspelaajien draftiin NRL:n itä-lohkoon pelaaja ei voi valita tiettyä joukkuetta, vaan hänen on ilmoitauduttava johonkin kolmesta draft-alueesta; Southern Ontario (käytännössä Suur-Toronton alue), Montreal tai Ottawa. (Losier 2013.)

New Brunswickin provinssin joukkue Atlantic Attack sekä Quebec City Cyclones valitsevat pelaajansa try out -tilaisuuksien perusteella, koska niilläkin välimatkat toisiin NRL-joukkueisiin ovat niin pitkiä, että draft-systeemin käyttäminen ei ole mielekästä. Montrealin alueesta kannatta huomioida se, että alue on erittäin vahvasti ranskankielinen. Alueella tulee toimeen myös englannilla, mutta ellei osaa ranskaa edes jonkin verran tai aio tosissaan kieltä opetella, suosittelen harkitsemaan Montrealin alueen draftiin ilmoittautumista hyvin tarkasti. Esimerkiksi Quebecin alueen työpaikoilla vaaditaan sekä ranskan- että englanninkielen taitoa.

Itälohkon varsinaiset draft -tilaisuudet järjestetään alueittain noin viikon kuluttua draftiin ilmoittautumisen sulkeuduttua, käytännössä heinäkuun alussa. Draft -tilaisuudessa joukkueet valitsevat haluamansa pelaajat vuorotellen. Edellisellä kaudella heikoimmin sijoittunut joukkue saa ensimmäisen vuoron ja tämän jälkeen joukkueet valitsevat pelaajia vuoronperään niin kauan kuin pelaajia riittää tai joukkueet itse haluavat. (Losier, F. 2013.)

Kun pelaaja valitaan draftissa johonkin joukkueeseen, kyseinen joukkue omistaa tällöin pelaajan pelioikeudet ja pelaajan on pelattava kyseisessä joukkueessa, jos haluaa pelata NRL:ssa. Useat joukkueet järjestävät vielä ennen varsinaisen kauden alkua kaikille pelaajille, sekä uusille että vanhoille, try out -tilaisuuden, jossa valitaan lopullinen joukkue. Mikäli pelaaja ei läpäise try out -tilaisuutta, joukkue luovuttaa pelaajan pelioikeudet ja hän on vapaa siirtymään toiseen NRL-joukkueeseen. Jos pelaaja valitaan lopulliseen joukkueeseen, hänen tulee allekirjoittaa pelaajasopimus ko. joukkueen kanssa. Sopimus tehdään normaalisti kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Suomalaisen pelaajan näkökulmasta NRL:n draft-systeemissä on riskitekijöitä riippumatta siitä pyrittiinkö joukkueeseen länsi- vai itälohkossa. Länsilohkossa haasteen tuovat välimatkat. Mikäli pelaajaa ei valita joukkueeseen try out -näyttöjen perusteella, voi toiseen joukkueeseen pyrkiminen olla hankalaa jo senkin takia, että edessä on väistämättä kaupungin vaihto, jolloin asumis- ja muut järjestelyt täytyy aloittaa alusta. Länsilohkon joukkueisiin on helpompi päästä sisään, mikäli pelaajalla on antaa näyttöjä taidoistaan esimerkiksi maajoukkueesta.

NRL:n joukkueiden kausimaksut ovat myös todella kalliita, esimerkiksi länsilohkon joukkueissa yleensä noin 3000–5000 Kanadan dollaria kaudessa. Itälohkoa pelaavissa joukkueissa voi selvitä 1500–2000 dollarilla kaudessa. Tämä johtuu siitä, että länsilohkossa joukkueet kulkevat pelimatkat lähes poikkeuksetta lentämällä pitkien etäisyyksien vuoksi. Joukkueet tekevät varainhankintaa kauden aikana, mutta pelaajien on silti varauduttava merkittävään rahalliseen panostukseen myös henkilökohtaisesti.

NRL:än itälohkon draftiin ilmoittauduttaessa haasteen asettaa se, että pelaaja ei tiedä mihin joukkueeseen lopulta päätyy. Joukkueet saavat alkaa kommunikoida pelaajien kanssa heti, kun pelaaja on ilmoittautunut draftiin eikä joukkueiden tarvitse odottaa draftin sulkeutumista. Ulkomaalaisen pelaajan nimi draft-listassa herättää aina vähintäänkin uteliaisuutta NRL-joukkueissa. Pelaajalle on eduksi, jos hänellä on antaa näyttöjä pelitaidoistaan, esimerkiksi maajoukkuepelit. Riski itälohkon draft-systeemissä piilee siinä, että pelaaja saattaa neuvotella pelaamisesta yhden joukkueen kanssa, mutta varsinaisessa draft-tilaisuudessa pelaajan varaakin joku toinen joukkue.

Positiivinen puoli draft-systeemissä on se, että jos joukkue on valmis varaamaan ulkomaisen pelaajan, on se yleensä myös valmis tekemään töitä pelaajan saamiseksi

joukkueeseen ja auttamaan käytännön järjestelyissä. Ulkomaalaisen pelaajan kannattaa kuitenkin tehdä selväksi, millä ehdoilla hän on valmis joukkueeseen tulemaan ja mitä joukkue häneltä odottaa.

Draft-valinta ja sen eri vaiheet ovat erittäin jännittävä osa matkalla kohti varsinaista pelikautta eikä sitä kannata pelätä. Kausi Kanadassa tulee joka tapauksessa olemaan ainutlaatuinen, päätyipä mihin joukkueeseen tahansa. Draft-tilaisuuksista järjestetään yleensä reaaliaikainen seuranta NRL:n toimesta, joten tilaisuuden kulkua pystyy itse seuraamaan internetin välityksellä. Esimerkiksi vuonna 2012 kaikki NRL:n idän alueen draft-tilaisuuden valinnat twiitattiin Twitterissä sitä mukaan, kun joukkueet valitsivat pelaajia.

Itse päädyin draftissa joukkueeseen nimeltä Waterloo Wildfire. Waterloo sijaitsee noin tunnin matkan päässä Torontosta. Joukkue varasi minut draftissa, minkä jälkeen alkoi käytännön asioiden suunnittelu matkaan lähtöä varten.

4.4 Varaus draft-tilaisuudessa

Kun tulee varauksia draft-tilaisuudessa, on jo askeleen lähempänä pelaamista Kanadassa. Pelaajan varannut joukkue ottaa pelaajaan yhteyttä yleensä heti draft-tilaisuuden jälkeen. Draft-valinnan jälkeen joukkueet usein neuvottelevat vielä pelaajasiirroista, sillä läheskään aina joukkueet eivät saa valittua kaikkia haluamiaan pelaajia draft-tilaisuudessa. Joukkueet voivat vaihtaa pelaajia vielä varsinaisen draftin jälkeen niin kauan, kunnes pelaaja allekirjoittaa pelaajasopimuksen kyseisen joukkueen kanssa.

Kun joukkue ottaa yhteyttä pelaajaan draftin jälkeen, tulisi itsensä esitellä rohkeasti ja yrittä saada käytännön asioiden järjestelyt vauhtiin mahdollisimman pian. Ennen pelaajasopimuksen allekirjoittamista kannattaa varmistua siitä, että kyseinen joukkue todella haluaa sinut pelaamaan heille ja ymmärtää, että ulkomaalaisen pelaajan tuominen maahan vaatii joukkueelta ylimääräistä työtä. Pelaajan tulisi kertoa joukkueelle rehellisesti aikooko hän pelata Kanadassa vain yhden kauden vai useamman kauden.

Käytännön asioista ainakin asumispaikka, vakuutukset, mahdollinen luottokortti ja kulkeminen peleihin ja harjoituksiin kannattaa yrittää hoitaa kuntoon mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Joukkue Kanadassa on todennäköisesti valmis auttamaan asumisjärjestelyiden kanssa. Kannattaa miettiä etukäteen, haluaako asua paikallisessa perheessä vai vuokrata oman tai kimppa-asunnon. Perheen luona asuminen on yleensä omaa asuntoa edullisempi vaihtoehto ja myös helpottaa yleensä alkuun pääsyä ja sopeutumista vieraassa maassa. Mikään ei estä vuokraamasta asuntoa vapailta markkinoilta maahan päästyäsi, mutta siihen liittyy luonnollisesti riskitekijöitä. Jos lähtee pelaamisen lisäksi myös opiskelemaan Kanadaan, paikallisilla yliopistoilla on yleensä aina asuntoloita, joista opiskelijat voivat vuokrata huoneita.

Asumisjärjestelyiden kanssa samaan aikaan kannattaa miettiä myös, miten aikoo kulkea harjoituksiin ja peleihin kauden aikana. Tämä asia on syytä nostaa esille joukkueenjohtajan tai sen henkilön kanssa, kuka auttaa pelaajaa käytännön järjestelyissä Kanadan päässä. Jos pelaajalla ei ole käytössä autoa, kannattaa miettiä yhdessä joukkueenjohtajan kanssa, missä silloin kannattaisi asua, jotta esimerkiksi kimpapakyydit harjoituksiin olisi helppo järjestää.

Ennen lähtöä tulisi hankkia kunnan matkavakuutus, joka kattaa koko oleskeluajan ulkomailla. On erittäin tärkeä tarkistaa, kattaako vakuutuksesi ringeten pelaamisen ulkomailla. Useimmat suomalaiset matkavakuutukset eivät kata organisoituja urheiluharrastuksia ulkomailla matkustettaessa tai niiden kattaminen tekee vakuutuksesta todella kalliin. Kanadassa paikallisilla ringetteseuroilla ja -organisaatioilla on lähes aina omat ryhmävakuutuksensa seuran jäsenille, mutta yleensä vain Kanadan kansalaiset ovat vakuutuksen piirissä. Ulkomaalainen saa hankittua Kanadasta vakuutuksen, joka kattaa sairauskulut ja jossa ei ole urheilurajoitusta, jos vakuutuksen ottaminen Suomesta ei onnistu tai tulee järjettömän kalliiksi. Luottokortti on myös erittäin suositeltavaa olla mukana matkalla, sillä sekin voi toimia eräänlaisena vakuutuksena ja pelastaa, jos esimerkiksi joutuu yllättäen sairaalaan.

Kanadaan lähtevän pelaajan kannattaa varautua siihen, että saattaa joutua hankkimaan joitakin uusia varusteita Kanadassa pelaamista varten. Esimerkiksi kypärän kasvosuojuksesta on NRL:ssa tiukemmat säännöt kuin Suomessa. Kypärän kasvosuojuksen ristikon tai pleksin aukot eivät saa olla sellaiset, että ringettemailan pää voi mennä niistä läpi vahingossa pelitilanteessa. NRL:ssa kaikilla joukkueilla pitää olla

yhtenäiset peliasut. Saat joukkueeltasi yleensä pelipaidan ja pelihousut, mutta muista varusteista vastaat itse. Myös esimerkiksi kypärän ja pelihanskojen täytyy olla samanväriset kaikilla joukkueen jäsenillä, joten kannattaa ottaa selvää etukäteen, tarvitsetko uusia varusteita enne pelien alkua.

Pelaaja voidaan sopimus kautensa aikana vaihtaa toiseen joukkueeseen, mikäli pelaajan sopimuksessa ei ole siirron kieltävää pykälää. Siirron kieltävä pykälä on kuitenkin harvinainen varsinkin nuorten ja ensi kertaa NRL:ään tulevien pelaajien kohdalla. Pelaaja voidaan vaihtaa toiseen joukkueeseen vain sen alueen sisällä, missä hän osallistui draftiin. Siirrot eivät ole tavattomia, vaikka niitä tehdäänkin suhteellisen harvoin. Tämä on hyvä tiedostaa ja ulkomaalaisen pelaajan kannattaa ehdottomasti pyrkiä allekirjoittamaan sellainen sopimus, joka estää pelaajan siirron toiseen joukkueeseen kesken pelikauden ilman pelaajan suostumusta. Takaraja pelaajasiirroille on tammikuun lopussa.

Oman draft-varaukseni jälkeen joukkueeni piti minua jonkin aikaa niin kutsutulla siirtolistalla ja neuvotteli muiden Southern Ontarion alueen joukkueiden kanssa pelaajaoikeuksistani. Joukkue kuitenkin päätyi pitämään kiinni oikeuksistani ja siten minusta tuli Waterloo Wildfiren jäsen. Käytännön asioista järjesteltiin joukkueen johtajan kanssa pitkin syksyä, ja muutto Waterloohon tapahtui lokakuun 2012 alussa, noin viikko ennen sarjakauden alkua. Joukkueella oli paljon vastoinkäymisiä kauden aikana, esimerkiksi avainpelaajien loukkaantuminen ja pelaajien lähteminen opiskelemaan yliopistoon tekivät joukkueen muodostamisen ja yhteisen pelitavan löytymisen varsin haastavaksi.

Waterloon joukkueen vaikeudet kauden aikana harmittivat itseäni paljon, sillä olin uhrannut paljon ja nähnyt paljon vaivaa unelman toteuttamiseksi, mutta joukkue ei ollut aivan odotuksien mukainen. Voitaneen sanoa, että draftin riskit toteutuivat kohdallani, koska joukkue ei ollut niin kilpailukykyinen kuin aiempina kausina. Joukkueemme johtaja sekä valmentaja ymmärsivät tyytymättömyyteni ja pettymykseni, sillä kausi Kanadassa oli minulle kerran elämässä toteutettava ainutkertainen mahdollisuus. Tämän kaiken seurauksena joukkueemme johtaja neuvotteli siirrosta toisen Southern Ontarion - alueen joukkueen nimeltä Cambridge Turbos kanssa. Lopputuloksena minun pelaajaoikeuteni siirtyivät Cambridgelle ja Waterloo sai vaihdossa kaksi pelaajaa joukkueeseensa. Siirtoa ei tosin olisi voitu tehdä ilman suostumustani, koska

sopimukseni Waterlooon kanssa ei olisi sallinut sitä. Siirto osoittautui kuitenkin kannaltani erittäin onnistuneeksi, sillä Cambridge eteni runkosarjasta pudotuspelien kautta aina mestaruusturnaukseen asti ja saavutti turnauksessa pronssia.

4.5 Harjoittelu ja pelaaminen kanadalaisessa joukkueessa

Ringettekulttuurin erot Suomen SM-sarja ja Kanadan NRL:n välillä tulevat esiin parhaiten ehkä nimenomaan joukkueiden tavassa harjoitella. Suomessa SM-sarjajoukkueet harjoittelevat tiiviisti yhdessä noin 10 kuukautta vuodesta. Varsinaisen pelikauden aikana suomalaiset joukkueet harjoittelevat yhdessä jäällä yleensä kolmesti viikossa ja viikonloppuisin pelataan yksi tai kaksi peliä. Kanadassa joukkueet harjoittelevat jäällä normaalisti kerran viikossa ja viikonloppuisin saatetaan pelata jopa neljä peliä.

Kanadalaisissa joukkueissa pelaajat matkustavat harjoituksiin usein kauempaa ja jäävuokra on Kanadassa myös todella kallista. Esimerkiksi nämä syyt rajoittavat joukkueiden yhteistä harjoittelua. Suomalaiset joukkueet tekevät yleensä myös yhteisiä oheisharjoitteita jääharjoittelun lisäksi. Kanadassa tämä on harvinaista. Jokainen pelaaja huolehtii omasta oheis- ja peruskuntoharjoittelustaan, mikä osaltaan lisää pelaajien kirjoa kanadalaisissa joukkueissa. Osa pelaajista panostaa harjoitteluun selvästi enemmän kuin toiset. Myös alkuverryttelyt ennen harjoituksia ja pelejä eroavat merkittävästi Suomen ja Kanadan välillä. Pelaajat saapuvat hallille yleensä juuri ennen harjoitusten alkua, ja lämmittely hoidetaan jäällä lyhyillä luistelu- ja kiertoharjoitteilla harjoitusten alussa. Tähän on syytä varautua, kun aikoo lähteä Kanadaan pelaamaan. Lämmittelyn puuttuminen saattaa olla myös suurin turhautumisen aihe suomalaiselle pelaajalle sopeutumisessa kanadalaiseen joukkueeseen. Kannattaa rohkeasti toimia omien hyväksi havaittujen rutiinien mukaisesti, vaikka se tarkoittaisi sitä, että pelaaja joutuu lämmittelemään yksin. Näin voi varmistaa, että on valmis antamaan kaikkensa harjoituksissa, sillä suomalainen pelaaja joutuu aina tekemään vähän ylimääräistä kanadalaisiin joukkueovereihinsa verrattuna.

Pelitapahtumat Kanadassa eroavat suomalaisista peleistä myös paljon. Suomessa joukkueet saapuvat peleihin aikaisemmin ja alkuverryttelyt hoidetaan pidemmän kaavan mukaisesti. Kanadassa joukkueet tulevat peleihin yleensä tuntia aikaisemmin. Kanadalaisetkin joukkueet lämmittelevät ennen pelejä. NRL-pelejä edeltävä

lämmittelyjää on pituudeltaan viisi minuuttia, kun Suomessa SM-sarjapeliin lämmittelyjää on pituudeltaan 15 minuuttia. NRL:ssa otteluiden peliaika kaudella 2012–2013 oli 4 x 13 minuuttia, kun Suomessa vastaavasti pelataan 4 x 15 minuuttia. Suomessa pelataan korkeintaan kaksi peliä viikonlopun aikana. Kanadassa taas saatetaan pelata jopa neljä peliä viikonlopun aikana. NRL:n sarjaohjelma on järjestetty siten, että joukkueen matkustaessa oman alueensa ulkopuolelle, se pelaa kaikkia kyseisen alueen joukkueita vastaan kerran saman viikonlopun aikana.

Pelityyliin eroavaisuuksiin kannattaa varautua avoimella mielellä. Kanadassa pelataan erittäin aggressiivista ja vauhdikasta ringettä, jossa tilanteet vaihtelevat nopeasti. Suomalainen pelitapa on vastaavasti kontrolloidumpaa ja perustuu organisoituun puolustukseen ja hyökkäykseen sekä riskien välttelyyn. Kannattaa varautua siihen, että NRL:ssa vastaan saattaa tulla mitä erilaisimpia pelaajia ja joukkueita. Joukkueiden erot pelkästään eri provinssien välillä ovat selvästi huomattavissa. NRL:n länsilohkossa pelaavat joukkueet ovat erittäin kovaa luistelevia ja hyvin liikkuvia. Ontarion alueen joukkueet pelaavat enemmän perinteistä taitoon ja taktiikkaan perustuvaa ringettä, kun taas Quebecin alueen joukkueet pelaavat erittäin fyysistä ja usein sääntöjen rajoilla kulkevaa ringettä. Kanadalaisessa pelityylissä ja peleihin valmistautumisessa korostuu henkinen valmistautuminen pelitapahtumaan. Suomalaisen pelaajan täytyy osoittaa, että pystyy samaan ja vähän parempaan kuin kanadalaiset pelaajat.

Itse koin erityisesti joukkueen yhteisen lämmittelyn puuttumisen ennen harjoituksia melko negatiivisesti. Pelaajat saapuivat hallille usein vain noin 15 minuuttia ennen harjoitusten alkua ja usein jäälle mentiin valmistautumatta harjoitukseen juuri millään tavalla. Ennen pelejä kummatkin joukkueet, joissa pelasin, tekivät yhteisen lämmittelyn joukkueen kesken. NRL:n sarjaohjelma on ajoittain erittäin raskas, sillä kauden aikana pelataan 4-5 viikonloppua, joiden aikana pelataan neljä peliä. Näin suuri kuormitus ei voi olla vaikuttamatta pelin laatuun, mitä pidemmälle viikonloppu etenee. Uutena haasteena oli opetella, kuinka keskittyä ja valmistautua seuraavaan peliin, joka saattoi olla jo muutaman tunnin päästä edellisen päättymisen jälkeen, kuten neljän pelin viikonlopuissa yleensä tapahtui.

5 POHDINTA

Kanadalainen ja suomalainen kulttuuri ja mentaliteetti eivät ole niin kaukana toisistaan kuin maantieteellisen etäisyyden huomioon ottaen voisi ajatella. Kanada on Suomen tavoin kaksikielinen. Myös harva asutus ja sijainti suurvaltioiden kyljessä ovat yhteistä Suomelle ja Kanadalle, kuten myös moderni länsimainen ajattelutapa. Jo pelkästään näistä sysistä suomalaisen on suhteellisen helppoa lähteä Kanadaan kokematta valtavaa kulttuurishokkia verrattuna moniin muihin maihin. Suomen ja Kanadan työelämäkulttuureista löytyy eroja, jotka on hyvä tiedostaa ennen matkaan lähtöä. Näin osaa asennoitua oikein paikalliseen työskentelykulttuuriin ja helpottaa samalla omaa sopeutumisprosessiaan ja esimerkiksi työnhakua.

Kanada on tunnettu maahanmuuttajaystävällisenä maana, mutta on viime vuosina kiristänyt maahantulosaännöksiään. Tämän vuoksi suomalaisen henkilön paras mahdollisuus saada väliaikainen työ lupa Kanadaan on hakea sitä CIMOn tai Allianssin kautta. Tähän vaaditaan opiskelija-statusta, joka rajaa mahdollisuuksia pois jo opintonsa päättäneiltä tai työssäkäviltä henkilöiltä. Pysyvän työluvun hankkiminen on pitkä ja työläs prosessi, johon tarvitaan apua ja kontakteja myös Kanadasta. Tämä käytännössä rajaa pois henkilöt, jotka haluaisivat lähteä maahan vain hankkimaan uusia kokemuksia ja seikkailuja.

Opiskelemaan lähteminen on yksi mahdollisuus päästä sisään maahan, mutta kanadalaiset yliopistot perivät opiskelijoilta lukukausimaksuja, yleensä useita tuhansia dollareita lukukaudessa. Opiskelun rahoittaminen ja yliopistoon opiskelijaksi pääseminen on myös vaativa ja monimutkainen prosessi eikä sovellu niin hyvin lyhytaikaiseen oleskeluun. Tutkinto kanadalaisesta yliopistosta ei vielä takaa työpaikkaa ja kilpailu paikoista on kovaa. Esimerkiksi asuessani Waterloossa työskentelin vaateliikkeessä, jossa itselläni oli useita työtovereita, joilla oli yliopistotutkinto, mutta ei koulutustaan vastaavaa työtä yrityksistä huolimatta.

Muuttaminen vieraaseen maahan ja kulttuuriin on iso muutos, jota kannattaa suunnitella tarkkaan. Prosessin alussa asiat tuntuvat monimutkaisilta ja esimerkiksi tarvittavien asiakirjojen hankkiminen työläältä. Kannattaa laatia lista asioista tärkeysjärjestyksessä ja alkaa hoitaa niitä yksi kerrallaan. Asioista kannattaa rohkeasti kysyä neuvoja eikä luovuttaa, jos joku asia ei heti ensimmäisellä yrittämällä selviä. Kun saa kaikki

tarvittavat asiat selvitettyä Suomessa ja unelma reissusta toteutuu, on syytä muistaa, että Kanadaan saapumisen jälkeen on edessä taas paljon selvitettäviä asioita ja siitä se varsinainen seikkailu vasta alkaa.

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää kanadalaisen ja suomalaisen työelämäkulttuurin eroja ja kuinka suomalaisen on mahdollista lähteä asumaan ja työskentelemään lyhytaikaisesti Kanadaan ja mitä työluvan hankkimiseen tarvitaan. Näihin tavoitteisiin viitaten tämä opinnäytetyö antaa vastauksia ja toimii muistilistana kenelle tahansa, kuka on kiinnostunut lähtemään Kanadaan töihin ja pelaamaan ringetteä.

LÄHTEET

CIMO. 2013. Luettu 16.4.2013.

http://www.cimo.fi/ohjelmat/kansainvalinen_harjoittelu/tyoluvat/tyoluvat_kanadaan

Coates, K. 2001. Success secrets to maximize business in Canada. A hands-on guide to tackling Canadian Business Culture. Singapore. Times Media Private Limited.

Goldman, L. 2010. You're hired... Now what? An Immigrants Guide to Success in the Canadian Workplace. 1. painos. Kanada. Oxford University Press.

Government of Canada: Citizenship and immigration Canada. 2013. Luettu 16.4.2013, 18.4.2013 ja 23.4.2013.

<http://www.cic.gc.ca/english/index-can.asp>

Government of Canada: Canadian Embassy in Sweden. 2013. Luettu 16.4.2013.

http://www.canadainternational.gc.ca/sweden-suede/experience_canada_experience/index.aspx

Kanada. Wikipedia. Luettu 19.3.2013.

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Kanada>

Kilroy Travels. 2013. Luettu 16.4.2013

<http://travels.kilroy.fi/retket-aktiviteetit/working-holiday>

National Ringette League. 2013. National Ringette League Manual 2012-13 season. Verkkojulkaisu. Päivitetty 4.12.2012. Luettu 19.3.2013 ja 15.4.2013.

<http://www.nationalringetteleague.ca>

O'Kane, J. 2012. Canada's work-life balance more off-kilter than ever. The Globe and Mail. Artikkelin verkkolehdestä. Julkaistu 25.10.2012. Päivitetty 26.10.2012. Luettu 15.4.2013.

<http://www.theglobeandmail.com/report-on-business/careers/canadas-work-life-balance-more-off-kilter-than-ever/article4673216/>

Ringette Canada. 2013. Luettu 19.3.2013.

<http://www.ringette.ca/en-us/oursport/history.aspx>

Suomen Kaukalopallo- ja Ringeteliitto. 2013. Luettu 19.3.2013.

<http://www.ringette.fi/fi/Ringeteliitto/Historia.html>

Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi. 2013. Luettu 16.4.2013.

<http://www.alli.fi/kansainvalinen+toiminta/allianssin+nuorisovaihto/>

Ulkoasiainministeriö. 2013. Luettu 16.4.2013.

<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=68790&nodeid=15735&contentlan=1&culture>

Muut lähteet:

Gustavsson, L. International Experience Canada. 2012. IEC. Sähköpostiviesti. re-STKHMIEC-EIC@international.gc.ca. Luettu 14.8.2012.

Losier, F. Sport Development Director. NRL draft. Sähköpostiviesti. Frances@ringette.ca. Luettu 20.3.2013.

